

Анотации на материалите по чл. 65 ПРАСПУ,

представени от гл.ас. д-р Димитър Симеонов Топузов за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ по: Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление: 3.6 Право (Гражданско и семейно право), публикуван в Държавен вестник, бр. 98/ 19.11.2024 г.

1. На монографията „Принципите на европейското семейно право и възможностите за развитие на българското имуществено-брачно законодателство.“ С.: Сиела, 2024, ISBN 978-954-28-4845-5, научни редактори доц. д-р Красен Стойчев и доц. д-р Велина Тодорова.

Предмет на изследване в монографията са възможностите за усъвършенстване и модернизиране на българското имуществено-брачно право посредством интегрирането на Принципите на европейското семейно право (Принципите) в националното законодателство. Анализът е съсредоточен върху т.нар. общи съпругески права и задължения, които са част от съдържанието на брачното правоотношение независимо от приложимия към брака на съпрузите имуществен режим. Правата и задължения, които брачните партньори черпят от уреждащия отношенията им режим, са извън фокуса на научните търсения на автора. Изследват се обстойно единствено общите съпругески права и задължения, понеже те са ядрото на брачното правоотношение – прилагат се към всеки брак и не могат да бъдат изключени по пътя на договарянето.

Уредбата на личните съпругески права и задължения по принцип също е извън предмета на изследването, но определящото им значение за съдържанието на имуществените отношения в брака не позволява отнасящите се до тях въпроси да бъдат подминати. За да не се допусне отклонение от заявената тема, все пак е отделено внимание само на тези лични права и задължения, които са непосредствено свързани с имуществените – равенство, лична автономия и някои други.

Тезата, която се защитава, е, че Принципите могат да бъдат основа за цялостното преосмисляне и модернизиране на уредбата на имуществените отношения между съпрузите.

Структурата на изследването се състои от увод, три глави и заключение. *Глава първа изучава Принципите като акт.* В първия раздел се разглеждат въпросите, свързани с учредяването, устройството и дейността на създалата ги организация – Комисията по европейско семейно право. Вторият раздел е фокусиран върху системата, структурата и съдържанието на Принципите, тяхното предназначение, характеристики и правна природа. Направен е и опит за разграничение на Принципите от други сходни по формалноюрдически белези категории.

В Глава втора се предлага оценка за съответствието на българската уредба на имуществено-брачните отношения с Принципите. Изследвано е по-конкретно съответствието на семейното ни законодателство с подхода за първична уредба на съпругеските отношения и с установените от Принципите общи права и задължения на съпрузите. Доколкото е удачно, при констатирано несъответствие между възприето у нас нормативно разрешение и Принципите, двата подхода се подлагат и на качествена оценка. Всеки от разделите завършва със структурно обособен параграф, в който са представени основните изводи от проведенния анализ, като се акцентира на недостатъците на националната уредба.

В Глава трета се търсят и анализират възможностите за преодоляване на констатираните недостатъци на българското законодателство. Обосновава се необходимостта от въвеждането на първичен брачен режим и се разисква неговата структура и съдържание. Аргументира се потребността от установяването на някои напълно непознати на българското семейно право общи съпругески права и задължения – защита на наето семейно жилище, право на съдебно овластяване, задължение за предоставяне на информация, и се изясняват възможностите за тяхното уреждане. Предлага се и преосмисляне на уредбата на част от съществуващите съпругески права и задължения, които не са надеждно гарантирани или по друга причина не функционират ефективно. Освен в разрешенията на Принципите, възможности за преодоляване на недостатъците на СК се търсят в източниците на международното право, семейните правопорядъци на останалите европейски държави и правната доктрина. В края на всеки раздел е предложен конкретен модел на уредба, по който направените предложения за усъвършенстване и модернизиране на законодателството могат да намерят реализация.

Въз основа на изследването се достига до редица научни и научноприложни изводи и резултати. Първо, потвърждава се защитаваната теза, че Принципите могат да бъдат основа за цялостното общо преосмисляне и модернизиране на уредбата на имуществените отношения между съпрузите по българското законодателство. До този

извод се стига въз основа на обстоен анализ на генезиса, системата, съдържанието и функциите на Принципите, които авторът определя като частна кодификация, предназначена да способства за хармонизирането и усъвършенстването на семейното право в Европа.

Второ, след съпоставка на националното имуществено-брачно законодателство с Принципите се извеждат редица несъответствия между двете уредби. В повечето от тези случаи възприетият от Комисията подход се оценява като по-добър и по-ефективен. Правят се следните конкретни изводи: че у нас не е налице пълноценен първичен брачен режим; че по националния ни правопорядък не са предвидени гаранции за реалното участие на всеки от съпрузите при задоволяване на нуждите на семейството; че защитата на семейното жилище по СК е твърде ограничена по обхват и не гарантира надеждно жилищните нужди на семейството и децата; че възприетият от българския законодател модел на съпругеско представителство не може да функционира, в случай че някой от съпрузите не е в състояние да изрази намеренията си; че отсъствието на задължение за предоставяне на информация по семейното ни право поставя под въпрос възможността за определяне на дължимия съпругески принос и затруднява упражняването на правото на издръжка и някои други съпругески имуществени права.

Трето, след анализ на възможните подходи, се предлага модел за преодоляване на всеки от изведените недостатъци на българската уредба. Направените предложения са предназначени преди всичко да допринесат за по-добрата и ефективна защита на семейството, но способстват и за постигането на други цели – привеждането на националното ни семейно законодателство в съответствие с това на останалите европейски държави, утвърждаването на доминиращите в Европа ценности и идеи при регулиране на семейните отношения и др. Ето и какво бе предложено в най-обобщен вид:

- въвеждане на първичен брачен режим, който да обхване и някои непознати на българското семейно право съпругески права и задължения;

- уреждане на иск за присъждане на паричната равностойност на дължимия съпругески принос;

- уреждане на защитата на семейното жилище сред общите права и задължения на съпрузите и по начин, който да позволи функционирането ѝ като универсална мярка за закрила на жилищните нужди на семейството;

– въвеждане на защита на наето семейно жилище, по силата на която съпругът на наемателя *ex lege* да придобива качеството на страна по наемното правоотношение;

– установяване на възможност за съдебно овластяване, когато някой от съпрузите не може да изрази намеренията си, и нормативното закрепване на общото правило относно съпругеското представителство, а именно, че извън предвидените от закона случаи, никой от съпрузите не може да представлява брачния си партньор освен ако е надлежно упълномощен за това;

– установяване на задължение за предоставяне на информация, което да обезпечи възможността за определяне на дължимия съпругески принос и упражняване на правото на издръжка и някои други субективни съпругески права.

2. Резюме на статията: „Принципите на европейското семейно право – основни характеристики, правна природа и отграничения.“ – В: Шопов, А. (съст.) Правото в XXI век – предизвикателства и перспективи. Том 1. Пловдив, УИ „Паисий Хилендарски“, 2023 г., 373-387, ISBN 978-619-202-903-6.

В статията се изследват основните характеристики и правната природа на Принципите на европейското семейно право (Принципите). Проблемът е актуален поради факта, че Принципите не са добре проучени в българската доктрина и като цяло слабо се познават дори от работещите в сферата на семейното право изследователи и практикуващи юристи. Това не само води до смесване на Принципите с други правни категории, но и пречатства възможността значимите функции, които изпълняват, да намерят реализация. С изследването авторът си поставя задачата да изясни правната природа на Принципите като за целта извежда и анализира определящите за юридическата им същност белези. Въз основа на проведеня анализ Принципите се отнасят към източниците на *soft law* и по-специално към категорията на частните кодификации. В изследването се изяснява и начинът, по който Принципите се съотнасят с правните норми, принципите на правото, доктрината и други сходни по формалноюридически белези категории, като се очертават ясни разграничителни линии помежду им.

3. Резюме на статията: „Ще бъде ли суспендирано действието на избрания имущественобрачен режим при последващо поставяне на някого от съпрузите под запрещение? В подкрепа на утвърдителния отговор.“ – В: Брак и отношения между

съпрузите. Дискусионник по семейно право. Пловдив, УИ „Паисий Хилендарски“, 2022 г., с. 76-93, ISBN 978-619-202-730-8.

Статията изследва предметния обхват и съдържанието на чл. 18, ал. 2 СК. Поддържа се, че предназначението на предвиденото с разпоредбата правило е не само да ограничи възможността непълнолетните и запретените да избират/договарят имуществено-брачен режим, но и да „суспендира“ действието на валидно установения режим в случай на последващо отнемане или ограничаване на дееспособността на единия или на двамата съпрузи. Този извод се обосновава с анализа на чл. 18, ал. 2 СК, при който се поставя акцент върху защитната му функция. Обсъждат се и проблемите, до които евентуално би могло да доведе поддържаното разбиране и възможностите за тяхното преодоляване при действащата законова уредба и *de lege ferenda*.

4. Резюме на статията: „Принципи на европейското семейно право относно имуществото, издръжката и наследствените права на двойките във фактически съюзи.“ – Правна мисъл, 2021, кн. 3-4, с. 62-77, ISSN 1310-7348 (в съавторство с доц. Велина Тодорова).

Статията представя последната група принципи, изработени от Комисията по европейско семейно право – Принципите относно имуществото, издръжката и наследствените права във фактическите съюзи. Тези Принципи са резултат от сравнителноправно проучване в 29 държави членки на Европейския съюз и Русия и дават идеи за развитието на семейноправна защита на партньорите. В изложението са разгледани накратко същностните характеристики на фактическите съюзи, съобразно уредбата им в Принципите, анализирани са основните подходи в проучените от Комисията законодателства и е очертана международната правна рамка, в която уредбата на небрачните съжителства следва да се вмести и разбира. В края на изложението на вниманието на читателя е предложен превод на Принципите на български език.

5. Резюме на статията „Преглед на подбрани решения от практиката на Върховния касационен съд за 2019-2020 г. по въпросите на родителското отчуждение и личните отношения на детето с баби и дядовци.“ – Електронно издание „Предизвикай правото!“, 21.02.2021, достъпна на <https://www.challengingthelaw.com/semеino-i-nasledstveno-pravo/pregled-vks-2018-semеino-pravo/>. ISSN: 1314-7854

Разглежданите в статията два въпроса: за родителското отчуждение и за личните отношения на бабите и дядовците с техните внуци, не са получили нужното внимание в правната доктрина. Това прави необходимостта от преглед на съдебната практика, в

която тези въпроси се разискват, особено чувствителна. Въз основа на натрупаната практика могат да бъдат изведени разрешения на много от проблемите, които пестеливата законова уредба на родителското отчуждение и личните отношения на детето с близки създава. По тази причина авторът анализира подбрани съдебни решения от най-новата практика на Върховния касационен съд относно значението на родителското отчуждение при спорове за родителски права и изискуемите предпоставки за упражняване на правото на лични отношения на бабите и дядовците с детето. Въпросът за родителското отчуждение и този за личните отношения между баби и дядовци и внуци се разглеждат в един материал, доколкото и двата въпроса се отнасят до правото на детето да познава и общува с членовете на своето семейство.

6. Резюме на статията: „Принципи на европейското семейно право относно имуществените отношения между съпрузите.“ – Правна мисъл, 2020, кн. 4, с. 3-22, ISSN 1310-7348 (в съавторство с доц. Велина Тодорова)

В статията се представя накратко процесът на хармонизация на семейното право в Европа, който естествено следва развитието на международното и европейското право и правата, свързани с европейското гражданство. Разглежда се и академичната активност в тази област, концентрирана в работата на Комисията по европейско семейно право. Предлага се превод на български език на изработените от Комисията Принципи на европейското семейно право относно имуществените отношения между съпрузите.

7. Резюме на статията: „Проблеми на завещателната дееспособност.“ – Ius Romanum, бр. I/2020: Hereditas, с. 335-358, ISSN: 2367-7007, достъпно на <https://iusromanum.eu/periodicum/numeri>.

С това изследване се прави опит за изясняване на обхвата на законовите изисквания за придобиване на завещателна дееспособност по българското право. Всяко едно от тези изисквания, закрепени в чл. 13 от Закона за наследството, е подложено на самостоятелен анализ в контекста на новата нормативна рамка, очертана от задълженията, които България поема с ратифицирането на Конвенцията за правата на хората с увреждания. Анализът изхожда от разбирането, че завещателната дееспособност е специална, което не позволява към нея механично да бъдат пренасяни утвърдените за общата гражданската дееспособност разрешения. Изводите в изследването се правят след обстоен сравнителноправен преглед на други европейски законодателства, което дава

възможност да бъдат обсъдени различни възможни подходи към разглежданите проблеми.

8. Резюме на статията: „Is post-divorce spousal maintenance in Bulgarian law obsolete?“ – In: Rogerson, C., J. Miles, P. Parkinson, M. Antoskolskaia (eds.) Family Law and Family Realities. Conference book – 16th World Conference of the International Society of Family Law. Eleven International Publishing, 2019; ISBN 978-94-6236-927-6.

Новият български Семейен кодекс (в сила от 1 окт. 2009 г.) по същество възприема действащата до този момент рестриктивна уредба на издръжката между бивши съпрузи. Историческият преглед на уредбата показва, че тя се е оформила като концепция през времето на социализма със Закона за лицата и семейството от 1949 г. и е обслужвала коренно различни обществени отношения. Настоящото изследване търси отговор на въпроса дали българската уредба на издръжката между бивши съпрузи е адекватна на новите социално-икономически реалности и семейни модели. Изхожда се от разбирането, че нормативните разрешения следва да са преди всичко функция на наблюдаваните модели на съпрузески отношения без принципно да се оспорва нуждата от възможно най-бързо заличаване на последиците от прекратения брак.

Изследователският интерес на автора първоначално се съсредоточава върху обществените отношения по времето на социализма. Това е необходимо, доколкото средата, в която са били установени и са се прилагали повече от четиридесет десетилетия нормативните разрешения относно издръжката между бивши съпрузи (пренесени и в действащия СК), е съществена за тяхното осмисляне. В работата се търси моделът на семейство (с оглед на разпределението на отговорностите между съпрузите – материална издръжка, работата в домакинството и грижите за децата), който условията на живот по времето на социализма налагат.

Нататък изследването разглежда начина, по който настъпилите след 1990 г. социално-икономически промени се отразяват на живота в българското семейство и на модела за съчетаване на работата и непосредствените грижи за домакинството и децата. Констатира се своеобразно многообразие на модели, непознато през социализма. По отношение на част от „новите“ модели уредбата на издръжката между бивши съпрузи е напълно неподходяща. Тя се оказва особено непригодна в случаите, в които до прекратяване на брака съпрузите са поддържали модел, гравитиращ около традиционния, при който финансовото осигуряване на семейството е в тежест на съпруга, а съпругата поема грижите за домакинството и децата. Преобладаващите

егалитарни модели, от които законодателят вероятно изхожда при уредбата на издръжката между бивши съпрузи, не се наблюдават в чист вид. Макар и двамата съпрузи да работят на пълен работен ден, не се установява пълна фактическа равнопоставеност помежду им. Традиционно съпругата поема по-голямата част от работата в домакинството и грижите за децата. Социологическите изследвания показват, че дори в случаите, в които след периода на майчинство съпругата подновява трудовата си заетост, времето прекарано „вкъщи“ се отразява негативно на възможностите и да намери реализация на пазара на труда.

Изследването съпоставя българката уредба на издръжката между бивши съпрузи с тази в останалите страни в Европа, като се стреми да отчита различията в социално-икономическите условия и наложените се в отделните държави семейни модели. Оправдание на възприетите по българското право разрешения се търси и в светлината на Принципите на Европейското семейно право относно развода и издръжката между бивши съпрузи. Проведеният сравнително-правен анализ е в подкрепа на необходимостта от концептуално преосмисляне на уредбата на издръжката между бивши съпрузи.

Накрая авторът разисква възможните алтернативни подходи при уреждане на издръжката между бивши съпрузи, които в по-голяма степен биха съответствали на социално-икономическата действителност в България и на наблюдаваните модели на съвременното семейство. Обсъжда се *de lege ferenda* възможността изискването за неработоспособност да отпадне като условие за издръжка между бивши съпрузи. Тази предпоставка на практика се явява най-голямата пречка за упражняване на правото на издръжка от бившия съпруг, въпреки невъзможността на претендиращия да отговори на изискванията на пазара на труда след прекратяване на брака и нуждата от време, за да реорганизира начина си на живот.

9. Резюме на статията: „Преглед на подбрани решения от най-новата практика на ВКС по въпроси на семейното право.“ – Електронно издание „Предизвикай правото!“, 14.07.2019, достъпна на <https://www.challengingthelaw.com/semеino-inasledstveno-pravo/pregled-vks-2018-semеino-pravo/>. ISSN: 1314-7854.

В статията се предлага критичен преглед на по-значимите решения на ВКС по въпроси на семейното право, постановени през 2018 г. Целта на автора е да насочи вниманието на съдилищата към слабостите на поддържаните в разглежданите актове

тези и да подкрепи прокарващите си път оправдани разрешения, които все още не са еднозначно възприети. Фокусът в анализираната практика е поставен върху имуществените отношения между съпрузите при законов режим на общност и по-специално върху правата по отношение на придобитото през време на брака имущество. Последното от подбраните решения се отнася до въпросите на бащинството в контекста на практиката на Европейския съд по правата на човека.

10. Резюме на статията: „*De lege ferenda* за защитата на наето семейно жилище.“ – Правна мисъл, 2018, кн. 4, с. 48-60, ISSN 1310-7348.

Тенденцията за увеличаване на броя на живеещите под наем български семейства прави актуален и в България въпроса за въвеждането на защита на наето семейно жилище. Статията има за цел да постави началото на дискусията по проблема. Предмет на предложения анализ е моделът на защита на наетото семейно жилище по Принципите на европейското семейно право относно имуществените отношения между съпрузите. Разглеждат се перспективите за възприемането на този модел и начинът, по който той би функционирал в рамките на българския правен контекст.

11. Резюме на статията: „Представителството между съпрузи в светлината на Принципите на Европейското семейно право.“ – *Studia Iuris*, бр. 1/2017 г., достъпно на <http://studiainuris.com/>, ISSN 2367-5314 (10 т.);

Тази статия разглежда въпроса за представителството между съпрузи по българската правна система в контекста на Принципите на европейското семейно право. Националната уредба и режимът на съпругеското представителство по ПЕСП ще бъдат съпоставени както по предметен обхват, така и с оглед на обществено-социалната оправданост на възприетите разрешения.

Първата част на изследването е посветена на хипотезите на произтичащо от закона представителство между съпрузи при сделки с общо имущество. Ще бъдат подложени на анализ застъпените в правната литература и съдебната практика тези за наличието на такова представителство като в зависимост от налагащите се изводи, разгледаните разбирания ще бъдат потвърдени или отречени. Доброволното представителство между свързани с брак лица също е предмет на анализ. В това направление целта е да се установи доколко българското право е в съответствие с гарантираната от ПЕСП свобода на основаното на волята на представлявания представителство между съпрузи. Ще бъде

потърсен и отговор на въпроса дали е оправдано възприемането на познатата на ПЕСП и на някои чужди законодателства възможност за съдебно овластяване на съпруг при невъзможност за упълномощаване. Накрая ще бъдат обобщени изводите и направените в хода на изложението предложения.

12. Резюме на статията: „Значението на Принципите на европейското семейно право за усъвършенстване на защитата на семейното жилище.“ – В: Шопов, А. (съст.) Soft law и развитието на съвременното право. С.: Сиби, 2017, с. 169-187, ISBN 978-619-226-005-7.

В статията се разглеждат ролята и значението на Принципите на европейското семейно право относно имуществените отношения между съпрузите за усъвършенстване на защитата на семейното жилище по българското законодателство. Съпоставката на двете уредби (на ПЕСП и националната) показва, че предметният обхват на защитата на семейното жилище по българското право е неоправдано тесен. Това често прави невъзможно жилищните нужди на семейството и децата да получат реална закрила, поради което се правят предложения *de lege ferenda*.

В работата се обсъждат и основните тези, застъпвани в българската доктрина и практика за правните последици от нарушаване на изискванията за разпореждане със семейно жилище, установени от Семейния кодекс. Приема се, че никоя от водещите у нас тези не е в пълно съответствие с възприетия в ПЕСП подход, чиито предимства се изясняват.

Разисква се проблемът за приложимостта на защитата на семейното жилище при договорен режим на имуществени отношения. И тук разрешението на българския законодател (да допусне защитата да бъде изключена с брачния договор) е оценено като неоправдано. Препоръчва се подобно на ПЕСП защитата на семейното жилище да се прилага независимо от приложимия имуществено-брачен режим.

Поставя се и въпросът за въвеждането на защита на семейната покъщнина в българското законодателство. Обсъждат се проблемите, произтичащи от възприемането на такова правило, както и необходимостта от установяване на специална защита на третите добросъвестни лица.

13. Резюме на статията: “Относно формата за действителност на брачния договор.” – Собственост и право, 2018, кн. 2, с. 43-51, ISSN 1312-9473.

Статията разглежда нормативните изисквания относно начина на сключване на брачния договор. Внимание е отделено както на всеки от елементите от формата за неговата действителност, така и на компетентните да извършат необходимите удостоверявания лица. Не са подминати и специфичните въпроси на формата на брачния договор, които биха могли да породят (а вероятно и вече пораждат) спорове и затруднения в практиката – за последователността, в която следва да бъдат извършени изискуемите заверки; за формата на договора, с който се прехвърлят права върху недвижим имот; за последиците, в случай че договорът бъде сключен в по-тежка от изискуемата форма; за възможността страните да договорят форма за действителност и др.

14. Резюме на статията: „Може ли да се претендира частична трансформация при одобрено от бракоразводния съд споразумение за съсобственост? Практически въпроси при липса на уговорка за съотношението на дяловете.“ – Собственост и право, 2016, кн. 6, с. 41-47, ISSN 1312-9473

В статията се търси отговор на въпроса, поставен с тълкувателно дело № 3/2015 г. по описа на ВКС, Гражданска колегия, а именно: Допустимо ли е, след като в одобреното от бракоразводния съд споразумение съпрузите са се съгласили, че придобитият по време на брака им имот остава съсобствен между тях, в последващ исков процес да се установява по-голям дял на единия съпруг на основание частична трансформация на негово лично имущество? Разрешение на поставения проблем авторът търси в светлината на утвърдените в гражданскоправната и гражданскопроцесуалната доктрина теоретични постановки. Същите се интерпретират в контекста на водещата съдебна практика относно значението на одобреното от бракоразводния съд споразумение и изискванията за неговото съдържание.

Резюме на посочените глави от колективната монография: „Republic of Bulgaria.“ – In International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law, edited by Walter Pintens. Alphen aan den Rijn, NL: Kluwer Law International, 2019, ISBN 978-90-654-4888-0, 324 p., <https://kluwerlawonline.com/EncyclopediaChapter/IEL+Family+and+Succession+Law/FAMI20190033> .

Глава 1 Брак (Част 2 Семейно право), с. 77-97

В Глава 1 на Част първа от монографията е разгледан бракът съобразно уредбата му по българското право. Последователно са представени и анализирани въпросите за

правната природа на брака (Раздел 1), брачната дееспособност (Раздел 2), елементите от правопораждащия брачното правоотношение фактически състав (Раздел 3) и личните и имуществени последици за съпрузите (Раздел 4). Не е подминат и въпросът за брачната недействителност в познатите ѝ две форми – нищожност и унищожаемост (Раздел 5).

Глава 3 Съжителство без брак (Част 2 Семейно право), с. 123

В Глава втора се разглежда спорадичната уредба на фактическото съпругеско съжителство в отделни публичноправни закони като се изяснява, че то не е уредено като източник на семейни правоотношения по българското право.

Глава 1 Наследяване по закон (Част 4 Наследствено право), раздел 3 Система на наследяване и раздел 4 Права върху вакантното наследство, с. 239-257.

В Раздел 3 последователно са разгледани наследствените редове и изискванията за определяне на дяловете на отделните наследници. Изяснено е и наследственоправното положение на преживелия съпруг и релевантните за размера на наследствения му дял факти и обстоятелства. В раздела е представен и институтът на наследяването по право на заместване, а също и някои специфични въпроси, свързани с допълнителните права, предоставените на наследниците, които са живели с наследодателя и са се грижили за него. Специално е разгледано и значението на осиновяването в двете му форми при наследяване. В Раздел 4 е обсъден въпросът за съдбата на вакантното наследство и качеството, в което държавата и общината придобиват наследствено имущество.

Глава 2 Наследяване по завещание (Част 4 Наследствено право), с. 259-289.

Главата е посветена на наследяването по завещание според българското наследствено право. Изложението започва с анализ на предпоставките за придобиване на завещателна дееспособност. Част от застъпените в това изложение тези могат да се определят като приносни. Според автора приносен характер има класифицирането на критериите за придобиване на завещателна дееспособност, анализът в подкрепа на разбирането, че поставените под пълно запрещение поради душевна болест лица принципно могат да завещават и др. Следва анализ на основните видове завещания, които познава националния ни правопорядък, включително на забранените от Закона за наследството съвместни завещания. Тук като приносен може да бъде определен критерият изведен за разграничение на прекия от косвения завет. Подробно са разгледани и въпросите, свързани със съдържанието на завещателния акт, с нормативните ограничения пред завещателната свобода и с възможността завещателят свободно да отмени изрично или мълчаливо предходно свое завещателно разпореждане. Накрая е

отделено внимание и на проблема за интерпретирането на изразената в завещанието
воля.

Подпис:.....

/Гл. ас. д-р Димитър Топузов/